

Curs Les diversitats LGTBI+ als centres penitenciaris

Protocol que desplega el deure d'intervenció per fer efectiu l'abordatge de l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia a Catalunya

**Ramon Centellas, Servei d'Atenció Integral LGTBI+,
del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies**

Maig 2019

Avís legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement–No comercial–Sense obres derivades 4.0 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, la distribució, la comunicació pública i la transformació per generar una obra derivada, sense cap restricció sempre que se'n citi l'autoria del material i el Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya). La llicència completa es pot consultar a (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ca>).

Llei 11/2014 del 10 d'octubre

Article 10 Formació i Sensibilització

1. Les administracions públiques de Catalunya han de garantir la formació i la sensibilització adequada dels professionals que fan tasques de prevenció, detecció, atenció, assistència i recuperació en els àmbits de la salut, l'educació, el món laboral, els serveis socials, la justícia i els cossos de seguretat, l'esport i el lleure, i la comunicació.

Llei 11/2014 del 10 d'octubre

Article 11 Deure d'Intervenció

1. Els professionals a què fa referència l'article 10, si tenen coneixement d'una situació de risc o tenen una sospita fonamentada de discriminació o violència per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere, tenen el deure de comunicar-ho als cossos i forces de seguretat i a l'òrgan competent.
2. Als efectes del que estableix l'apartat 1, **s'ha d'elaborar un protocol específic d'actuació.**

PROTOCOL QUE DESPLEGA EL DEURE D'INTERVENCIÓ

PROTOCOL QUE DESPLEGA EL DEURE D'INTERVENCIÓ DE LES PERSONES QUE TREBALLEN A LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES DE CATALUNYA PER FER EFECTIU L'ABORDATGE DE L'HOMOFÒBIA, LA BIFÒBIA I LA TRANFÒBIA A CATALUNYA

Va ser aprovat per: **ACORD GOV/147/2017, de 17 d'octubre**

OBJECTIUS DEL PROTOCOL

- Informar dels circuits existents a seguir per tal que la intervenció sigui eficaç i es puguin garantir els drets de les persones LGBTI amb plena seguretat.
- Gestionar amb operativitat les denúncies interposades per les persones que tenen el deure d'intervenció i garantir una atenció integral i eficaç a la víctima.
- Assegurar la coordinació i col·laboració de les diferents institucions i agents que hi participen.
- Establir els mecanismes de revisió, avaluació del Protocol i seguiment per tal d'introduir-hi mesures de millora.
- Protegir les dades de caràcter personal de les víctimes i evitar possibles revictimitzacions en la gestió dels casos.

PROTOCOL DEL DEURE D'INTERVENCIÓ

Qui està subjecte al deure d'intervenció?

- Personal funcionariat o laboral (Generalitat i Administració local)
- Administracions Públiques Catalanes
- Les seves tasques siguin vinculades a :

TASQUES

- Prevenció
- Detecció
- Atenció
- Assistència i
- Recuperació

ÀMBITS

Justícia	Educació
Salut	Seguretat
Món Laboral	Esport
Serveis socials	Lleure

Per tant .... durant l'horari laboral i envers a la ciutadania

PROTOCOL DEL DEURE D'INTERVENCIÓ

Qui està subjecte al deure d'intervenció?

Què passa si sóc personal funcionariat o laboral d'una administració pública catalana que no em dedico a tasques de prevenció, detecció, atenció assistència o recuperació?

Ex. Persona secretària d'una Direcció General.

Ex. Personal que treballa a l'Àrea d'Organització

Ex. Personal de RH

Nota: Si es detecta assetjament **entre persones funcionàries:**

“Protocol per a la prevenció, la detecció, l'actuació i la resolució de situacions d'assetjament sexual, per raó del sexe, de l'orientació sexual i/o de la identitat sexual a l'Administració de la Generalitat de Catalunya”

PROTOCOL DEL DEURE D'INTERVENCIÓ

Qui està subjecte al deure d'intervenció?

Què passa si sóc personal funcionariat o laboral d'una administració pública catalana que em dedico a tasques de prevenció, detecció, atenció assistència o recuperació però detecto una possible discriminació fora de les meva jornada laboral?

**NO SÓC PERSONA SUBJECTE AL DEURE
D'INTERVENCIÓ PERÒ SÍ TINC UN COMPROMÍS ÈTIC
AMB LA CIUTADANIA**

QUÈ ACTIVA EL DEURE D'INTERVENCIÓ?

Activa el deure d'intervenció el coneixement d'una situació de risc o la sospita fonamentada de discriminació o violència per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere.

Cal que la sospita sigui **mínimament fonamentada** d'acord amb el sentit comú i la diligència d'una actuació professionalment responsable.

El coneixement dels fets pot provenir de:

- ✓ El reconeixement i detecció de la mateixa persona professional que té el deure d'intervenció.
- ✓ La investigació prèvia per part de la persona que té el deure d'intervenció en base a sospites per tal de fonamentar-les.
- ✓ Comunicació per part d'un tercer a la persona que té el deure d'intervenció, sempre que estigui mínimament fonamentada.

CONSENTIMENT DE LA PERSONA AFECTADA

Regla general:

La persona que té el deure d'intervenció ha de comunicar els fets independentment del consentiment de la persona afectada. Tanmateix, un cop arribi la denúncia a l'Administració competent, aquesta sempre ha de tenir en compte la voluntat de la persona afectada, així com les seves circumstàncies personals i socials.

Bona praxis:

- Sol·licitar el consentiment de la possible persona afectada quan aquesta no estigui incapacitada, sigui major d'edat i la situació en que es troba no pugui provocar-li un risc imminent físic i/o psíquic a la seva persona.

CONSENTIMENT DE LA PERSONA AFECTADA

Bona praxis:

- Tenir en compte el punt de vista de les persones afectades quan són majors de 12 anys.
- Tenir en compte el consentiment de les persones responsables si la persona afectada és menor o està incapacitada.
- Actuar directament si la persona responsable és qui provoca la discriminació a la persona afectada.
- No cal sol·licitar el consentiment de la possible persona afectada quan aquesta no estigui incapacitada, sigui major d'edat i la situació en que es troba pot provocar-li un risc imminent físic i/o psíquic a la seva persona.

CONSENTIMENT DE LA PERSONA AFECTADA

Si d'acord amb les instruccions de “bona praxis” no tinc autorització de la persona afectada per actuar, quan es considera executat el deure d'intervenció?

Es considera executat el deure d'intervenció en el moment en que això es comunica al SAI corresponent, indicant que no hi ha autorització de la persona afectada per denunciar.

COMUNICACIÓ

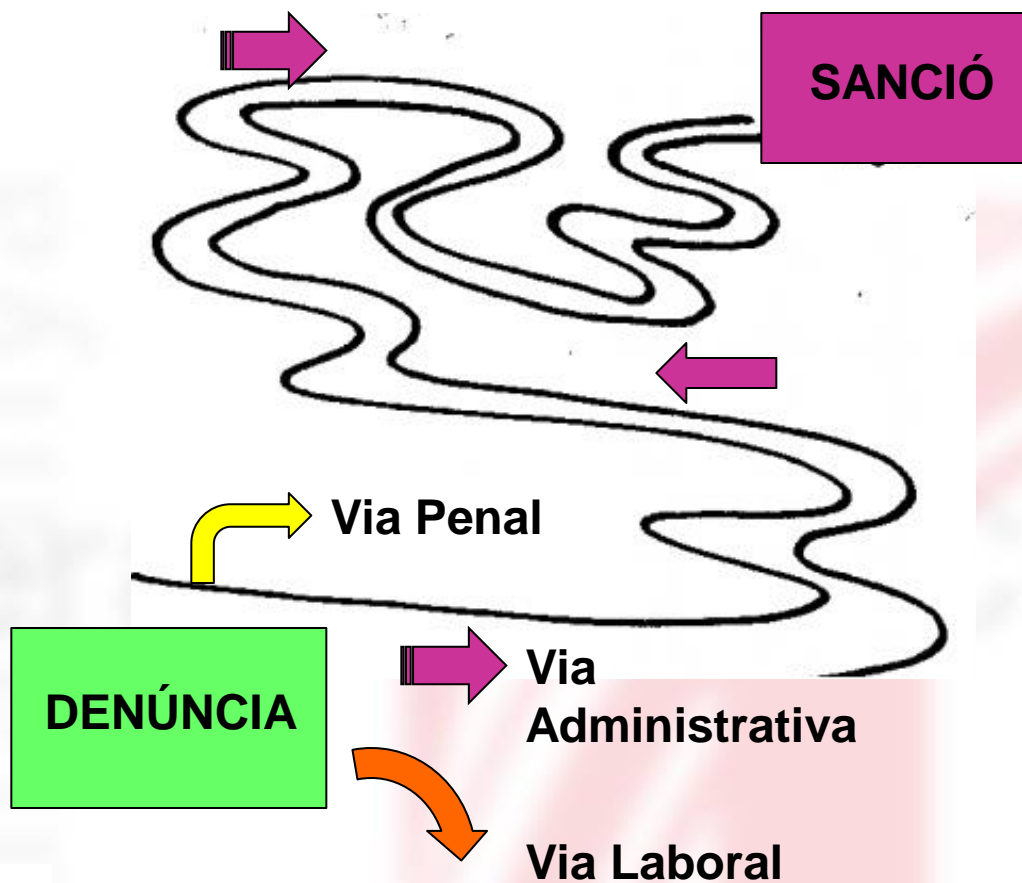

Les persones subjectes al deure d'intervenció han de comunicar els fets als cossos i forces de seguretat si són agressions físiques o verbals que incitin a l'odi a través de qualsevol mitjà, i a l'òrgan competent insults i expressions vexatòries i tot allò que no inciti a l'odi.

- S'entén per òrgan competent la Direcció General d'Igualtat a través dels Serveis d'Atenció Integral de Catalunya

VALORACIÓ DELS FETS SUCCEÏTS

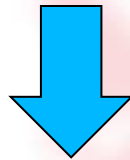

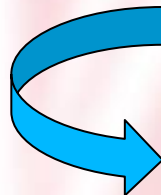
ÀMBIT PENAL

- Fets que inciten a la violència o a l'odi, amenaces, danys materials, agressions físiques, etc.
- Quan hi ha possibles indicis de delicte cal:

**COMUNICAR ALS MOSSOS D'ESQUADRA
I POSTERIORMENT AL SAI QUE CORRESPONNGUI PER
TERRITORI**

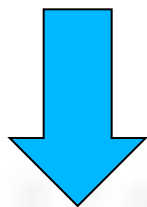

**(FISCALIA PROVINCIAL
CORRESPONENT I SAI
CENTRAL)**

ÀMBIT LABORAL:

Qualsevol discriminació per orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere que tingui lloc en l'àmbit laboral, tant en la selecció o la promoció de personal com en el desenvolupament de les tasques, inclòs l'assetjament, que pugui constituir una infracció.

COMUNICACIÓ SAI QUE CORRESPONGUI PER TERRITORI

SAI CENTRAL

(Inspecció de Treball de Catalunya que correspongui)

ÀMBIT ADMINISTRATIU (Article 34 Llei 11/2014, del 10 d'octubre)

En els casos que es tracti:

- Insults
- Actes que comportin aïllament, rebuig o menyspreu que sigui públic, notori i explícit.
- D'anys que no es considerin delictes
- Impedir fer un tràmit.
- Prohibir entrar en un local obert al públic...

COMUNICACIÓ AL SAI QUE CORRESPONGUI PER TERRITORI

(SAI CENTRAL)

ÀMBIT ADMINISTRATIU

- Denunciar significa posar en coneixement d'un òrgan administratiu l'existència d'un determinat fet que pot justificar la iniciació d'ofici d'un procediment administratiu.
- La denúncia ha d'estar formada pels continguts mínims següents per tal de facilitar i contribuir, tant com sigui possible, a la millor resolució del cas.
- Les denúncies han d'incloure:
  - ✓ La identitat de la persona o persones que la presenten.
  - ✓ Una descripció àmplia del relat dels fets succeïts.
  - ✓ Data dels fets.
  - ✓ Identificació dels presumptes responsables sempre que sigui possible.

Cal que en la mesura del que sigui possible sigui la persona afectada qui faci la denúncia per escrit

PROTOCOL DEL DEURE D'INTERVENCIÓ

Què passa si la persona que té el deure d'intervenció no intervé?

La persona que tenint el deure d'intervenció no ho fa, està incomplint un deure que ve regulat en una norma amb rang de Llei, la Llei 11/2014, del 10 d'octubre i aquesta omisió pot constituir una falta d'acord amb el règim disciplinari establert per al personal al servei de l'administració.

Deure d'Intervenció

CASOS PRÀCTICS

CAS 1: TREBALLADORA SOCIAL

“Una treballadora social que fa el seguiment d’una persona gran lesbiana que viu en una residència geriàtrica de Girona i detecta un possible tracte homòfob per part del personal de la residència envers a la persona gran.”

1. La treballadora social té el deure d’intervenció?
2. Hauria de tenir el consentiment de la persona gran per actuar? Raoneu la resposta
3. Si la persona gran no vol que la treballadora social intervingui, quan s’entendrà correctament executat el deure d’intervenció?
4. Si la persona gran no vol que la treballadora social intervingui, que podria fer igualment tractant-se d’una residència geriàtrica?
5. Si la persona gran està incapacitada, què hauria de fer la treballadora social?
6. Què passa si la treballadora social no actua tenint el deure d’intervenció?A

CAS 1: TREBALLADORA SOCIAL

Discriminació per part de la família

Si el possible tracte de discriminació el pateix la persona gran per part de la seva família i no vol que la treballadora social intervingui, què hauria de fer la treballadora social?

Discriminació per part de la persona tutora

Si la persona gran està incapacitada i pateix discriminació per part de la persona tutora, què ha de fer la treballadora social?

CAS 2: PROFESSOR

“Un professor d’una escola pública de Lleida detecta que un monitor de menjador és irrespectuós amb un alumne de 14 anys trans i fa comentaris transfòbics en referència a aquest alumne”:

1. El professor té el deure d’intervenció?
2. Hauria de tenir el consentiment del menor per actuar? Raoneu la resposta
3. Si els responsables legals del menor no volen que intervingui, què hauria de fer el professor? Raoneu la resposta.
4. Cal comunicar-ho al SAI en tot cas?

Discriminació per part de la família

Si el possible tracte de discriminació el pateix el menor per part dels seus representants legals i el menor no vol que el professor intervingui, què hauria de fer el professor?

CAS 3: OFICINA ATENCIÓ CIUTADANA

“Una persona funcionària que treballa en una oficina d’atenció a la ciutadania, és testimoni fora del seu horari laboral, d’una agressió física a una parella homosexual mentre caminaven agafats de la mà en la via pública”

1. Aquesta persona té el deure d’intervenció?
2. Hauria de tenir el consentiment de les víctimes per actuar?
3. A qui hauria de comunicar els fets?
4. Què passa si no actua en aquest cas?